

látky v rozsudku vyjmenované, v jichž neoprávněném přechovávání obžalovaným spatřuje skutkovou podstatu přečinu podle § 3 zákona č. 134/1885 ř. z. — ať již samy o sobě nebo po jejich sloučení neb jiné úpravě — k třaskavinám, které jsou předmětem státního monopolu.

Toto zjištění je však pro rozhodnutí o vině stěžovatelově v přečinu podle § 3 zákona o třaskavinách nezbytné, ježto v kladném případě nepřicházelo by ustanovení tohoto paragrafu v úvahu a mohlo by býti uvažováno o vině obžalovaného pouze s hlediska § 431 tr. z.

Podle posledního odstavce § 1 zákona o třaskavinách ze dne 27. května 1885, č. 134 ř. z., nevztahuje se totiž ustanovení prvního odstavce tohoto paragrafu na třaskaviny státního monopolu. V důsledku toho nevztahují se ani trestní normy §§ 2 a 3 téhož zákona na třaskaviny tvořící předmět státního monopolu, poněvadž se § 1 uvedeného zákona výslovně dovolávají.

Státní monopol výbušných látek byl zaveden, přesněji znovu upraven, zákonem z 15. července 1919, č. 414 Sb. z. a n., podle jehož § 1 předmětem monopolu výbušných látek jsou látky, které za ně budou nařízením prohlášeny. Tato prohlášení se stala vládními nařízeními z 8. listopadu 1920, č. 615 a z 30. května 1922, č. 166 Sb. z. a n., vydanými k provedení jmenovaného zákona. Těmito nařízeními byl rozsah ustanovení §§ 1 až 3 zákona o třaskavinách zúžen a omezen na ony výbušné látky, jež nejsou ani podle zmíněných vládních nařízení předmětem státního monopolu.

Za tohoto stavu věci a zákona bylo povinností nalézacího soudu, aby zjistil, zda látky a předměty obžalovaným přechovávané a v rozsudku vypočtené jsou výbušnou látkou, která není předmětem státního monopolu, a zda se tudíž na ně vztahují předpisy §§ 1 až 3 zákona o třaskavinách (srov. rozh. č. 1896, 2536, 3961, 4570, 5929 a j. Sb. n. s. tr.).

Podřadil-li nalézací soud, nezjistiv tuto rozhodnou okolnost, skutek obžalovaného pod ustanovení § 3 zák. č. 134/1885 ř. z., uvažoval o žalovaném skutku s hlediska zákona, který se k němu po případě nevztahuje, a zatížil tak rozsudek zmatkem podle § 281, č. 10 tr. ř.

Tím bylo zákona nesprávně použito na újmu obžalovaného, k čemuž zrušovací soud podle § 290, odst. 1 tr. ř. musil přihlížeti z úřední povinnosti, rozsudek proto zrušiti jako zmatečný již z tohoto důvodu a poněvadž pro nedostatek zjištění oněch skutečností, jež by při správném použití zákona měly býti podkladem nálezu, sám ve věci rozhodnouti nemůže, vrátiti věc soudu první stolice k novému projednání a rozhodnutí (§ 288, odst. 2, č. 3 tr. ř.).

Čís. 6344.

Zákon ze dne 30. června 1921, čís. 254 Sb. z. a n., (o ochraně hraničních mezníků a trigonometrických značek) nerozeznává mezi hranicemi konečnými, ústavně schválenými, a hranicemi jen prozatímními;

chrání proto i dřevěný mezník, vsazený na demarkační čáře vytýčené plnomocníky dvou států za společnou, třebaš jen prozatímní hranici obou států.

Ustanovení trestního zákona o beztrestnosti pro účinnou lítost se vztahují jen na ony trestné činy, u nichž zákon výslovně připouští účinnou lítost jako podmínku zániku trestnosti; při jiných trestných činech jich nelze užítí.

(Rozh. ze dne 12. května 1939, Zm II 100/39.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací zamítl zmatečnou stížnost obžalovaného do rozsudku krajského soudu, jímž byl stěžovatel uznán vinným přečinem podle § 1 zákona z 30. června 1921, č. 254 Sb. z. a n., o ochraně hraničních mezníků a trigonometrických značek.

Z d ů v o d ů:

S hlediska zmatku podle § 281, č. 5 tr. ř. vytýká stížnost rozsudku nejasnost, neúplnost, vnitřní odpor a rozpor se spisy.

Neprávem spatřuje nejasnost a vnitřní odpor v tom, že rozsudek nikde nevymezuje a nevysvětluje pojem demarkační čáry, pojem naprosto prý rozdílný od pojmu hranic státních. Vytýkané vady byly by však dány jen, kdyby zjištění rozsudku o rozhodných skutečnostech byla nesrozumitelná a připouštěla by různý výklad, takže by nebylo lze seznati, co soud bere za prokázáno (nejasnost), a kdyby v rozsudku co do této skutečnosti byla zjištění navzájem se vylučující nebo taková, která podle zásad logického myšlení nemohou vedle sebe obstáti. Zjištění rozsudku, že obžalovaný přemístil hraniční mezník, který označuje demarkační čáru mezi Česko-Slovenskem a Polskem, opřené o doznání obžalovaného, že věděl, že mezník onen byl na původním místě zasazen k přesnému určení státních hranic a vedení jich v patrnosti, netrpí však žádnou z vytýkaných vad, jsouc jasné a srozumitelné, nevyžadující bližšího vymezení pojmu demarkační čáry a nepříčící se nijak pravidlům logického myšlení.

Otázky, zda takový mezník lze považovati za »mezník, značkový kámen nebo jiné zařízení určené k přesnému stanovení hranic státu a vedení jich v patrnosti« a zda lze delimitační čáru stanovenou prozatímní dohodou příslušných činitelů sousedních států považovati za »hranici státu«, jsou otázkami aplikace ustanovení § 1 zák. čís. 254/1921 Sb. z. a n. — tedy hmotněprávního ustanovení trestního práva — na zjištěný čin obžalovaného; jde proto o otázky právní, které je možno řešiti pouze s hlediska hmotněprávních důvodů zmatečnosti podle § 281, č. 9 a) a 10 tr. ř. a nikoli s hlediska formálního důvodu zmatečnosti podle § 281, č. 5 tr. ř. (vnitřní rozpor nebo nejasnost), jak činí zmatečnou stížnost.

Že stěžovatel po přistižení polskou vojenskou hlídkou na její příkaz zasadil přemístěný mezník zase na původní místo, rozsudek výslovně zjišťuje a je proto bezpodstatná výtká neúplnosti, že rozsudek tuto

okolnost neuvádí. Okolnost, zda nebo že obžalovaný zasadil mezník zpět na původní místo ještě dříve, než se o jeho činu dozvěděly československé dozorčí orgány, nebylo třeba zjišťovati, ježto je pro posouzení viny stěžovatelovy ve směru trestného činu kladeného mu za vinu naprosto nerozhodná, jak bude níže dovozeno.

Zmateční stížnosti nelze přisvědčiti, ani pokud s hlediska zmatku podle § 281, č. 9 a), b) a 10 tr. ř. vytýká, že rozsudek jednak nemá potřebných skutkových zjištění pro vinu stěžovatelovu po stránce subjektivní, jednak nedbá zjištěných skutečností, že obžalovaný ještě předtím, než vrchnost zvěděla o jeho činu, uvedl vše do původního stavu, z čehož prý plyne, že jeho činnost vznikla jen z nedbalosti a z neznalosti následků činu, že není vůbec trestná nebo nejvýše jen jako přestupek podle zákona čís. 254/1921 Sb. z. a n., a že nad to proto jakož i pro účinnou lítost trestnost jeho skutků zanikla [§ 2, písm. f), g) tr. z.], nehledíc ani k tomu, že smlouva s Polskem o nové hranice nebyla dosud ústavně schválena, takže demarkační kolíky nelze prý považovati za hranice státního území, chráněné předpisy zákona čís. 254/1921 Sb. z. a n.

Tento zákon nerozeznává nikde mezi státními hranicemi konečnými, ústavně řádně schválenými, a mezi hranicemi jen prozatímními. Stavíť pod ochranu zcela všeobecně každý mezník, značkový kámen nebo jiné zařízení, určené k přesnému stanovení hranic státu a vedení jich v patrnosti. Že by těmito podmínkám a tomuto účelu nevyhovovaly dřevěné mezníky, vsazené na demarkační čáře, vytýčené plnomocníky dvou států za společnou — třeba jen prozatímní — hranici obou států, nelze tvrditi. Ani ze slovního znění zákona ani z jeho účelu nedá se vyvoditi názor zastávaný stížností, že takto — ujednáním neb smlouvou zástupci dvou států — vytýčenou novou hranici mezi dvěma státy nelze považovati za hranici státního území, jakou má na mysli předpis zmíněného zákona, a že pod trestní sankcí § 1 tohoto zákona spadá jen porušení označení státních hranic stanovených mírovými smlouvami a formou ústavního zákona.

Ustanovení trestního zákona o beztrestnosti pro účinnou lítost jsou rázu výjimečného, vztahující se výhradně na určité trestné činy, u nichž ji jako podmínku zániku trestnosti zákon výslovně připouští, a není přípustno, užívati jich při jiných trestných činech, než na které omezuje zákon možnost jich použití, tedy ani při přečinu podle § 1 zák. čís. 254/1921 Sb. z. a n. (srovnej rozh. č. 299 Sb. n. s.). Nepochybil proto soud, neuznal-li na beztrestnost jednání stěžovatelova pro účinnou lítost.

Stěžovatel doznal, že věděl, že mezník, o nějž jde, byl zasazen k určení státních hranic a že jej přemístil o 4 m dále na území zabrané Polskem proto, aby zůstal na našem státním území potůček, který stěžovateli působí škodu odnášením prsti s jeho pole, aby měl k němu přístup a mohl zabrániti dalším škodám. Z toho právem usoudil nalézací soud, že stěžovatel jednal úmyslně a s vědomím protiprávnosti svého činu, což naplňuje skutkovou podstatu přečinu podle § 1 zák. čís. 254/1921 Sb. z. a n. po stránce subjektivní, a vylučuje, že se stěžovatel do-

pustil činu za vinu mu kladeného jen z nedbalosti nebo z neznalosti jeho následků. O beztrestnosti jeho jednání podle § 2, písm. f) tr. z. nebo o jeho kvalifikaci jako přestupku podle § 2 prv uvedeného zák. nemůže proto býti řeči.

Stavem neodolatelného donucení nebo spravedlivé nutné obrany se stěžovatel nehájil a nevyšly tyto okolnosti ani jinak v řízení najevo. Beztrestnost skutku stěžovatelova podle § 2, písm. g) tr. z. uplatňuje proto stížnost bez podkladu ve výsledcích řízení a bez opory ve zjištěných rozsudkových a není v tomto ohledu provedena po zákonu.

Čís. 6345.

Ustanovení § 35 zákona na ochranu republiky (čís. 50/1923 Sb. z. a n.) se nevztahuje na přestupek zanedbání povinné péče podle čl. III, čís. 3 a 5 zákona čís. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n., který není přestupkem podle zákona na ochranu republiky.

(Rozh. ze dne 31. května 1939, Zm I 263/39.)

Nejvyšší soud uznal jako soud zrušovací po ústním líčení o zmateční stížnosti generální prokuratury k zachování zákona takto právem:

Rozsudkem krajského soudu v N. ze dne 3. března 1939, č. j. Tk V 1135/38-29, a to výrokem, jímž bylo uznáno právem, že se obžalovaným A. a B. nepovoluje podmíněný odklad výkonu trestu uloženého jim za přestupek zanedbání povinné péče podle čl. III, čís. 3 a 5 zákona čís. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n., porušen byl zákon v ustanovení §§ 35 a 42 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n. Výrok tento se jako zmatečný zrušuje a nalézacímu soudu se ukládá, aby o otázce podmíněného odsouzení znovu rozhodl, nehledě k ustanovení § 35 zák. na ochr. rep.

D ů v o d y:

Pravoplatným rozsudkem krajského soudu v N. ze dne 3. března 1939, č. j. Tk V 1135/38-29, byli obžalovaní A. a B. uznáni vinnými přestupkem zanedbání povinné péče podle čl. III, čís. 3 a 5 zákona z 15. října 1868, čís. 142/1868 ř. z. ve znění § 42 zákona na ochranu republiky čís. 50/1923 Sb. z. a n., spáchaným tím, že rozšiřovali tiskopis trestného obsahu zakládající v sobě skutkovou povahu přečinu podle § 14, čís. 5 zákona čís. 50/1923 Sb. z. a n., a odsouzeni za to podle § 42 tohoto zákona k peněžitému trestu, a to: A. v částce 200 K, B. 150 K, kteréžto tresty byly podle § 260, písm. a) tr. z. zaměněny v trest vězení, a to u obžalovaného A. v trvání čtyř dnů a u obžalovaného B. v trvání tří dnů.

Podmíněný odklad výkonu trestu nebyl žánému z obžalovaných povolen — přes to, že nalézací soud uvádí v rozsudkovém výroku § 1 zá-